

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§.1. Electis suis prouidet Deus ambabus manibus, id est bonis æternis, quæ in monte Thabor ostendit, & temporalibus, quæ hodie in monte Hermon exposuit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53104](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53104)

gentesque pertransiens: *vs famosissimam solis mensam videret insubulo*: cum enim ille esset, qui inter gentiles opera fecisset maximè admiranda, capere non poterat qualiter hæc mensa in aroiti solo sterneretur. Multò sanè famosior est illa mensa, quam verus ille Sol hodie sternit in deserto: nec opus est fictionibus, vbi in conspectu omnium ipse proprijs cibum erogat manibus, ipsius ipsæ manus conuiuium instruant, & præparant in omnium oculis inuitatorum.

Grande conuiuium, caeleste conuiuium, hoc esse veneramur, vbi inuitator est ipse Deus, fercula coquunt eius diuinæ omnipotentis manus, qui seruiunt, maximi sunt principes, cæli terræque maghates, ipsi Apostoli: ipsi inuitati, sunt quinque millia hominum exceptis mulieribus & paruulis: cibus appositus sunt quinque panes Hordeacei, & duo pisces, qui cum ex natura sint inspidi, tãhbus tamen potrecti manibus, omne mundi superarunt oblectamentum: nec unquam tam suaviter gustui sapuerunt crassiores Indici panones, perdicæ, capones, mundique deliciae, sed nec ipsum magna manibus præparatum Angelicis: abundantia verò tanta fuit, vt omnes satiarentur, & repleverentur in ventre, sinibus, manicis, penulis & cophinis: Ita vt secum deferrent quidam in peris, in cophinis, abj sub axillis, abj in chlamydibus, & nihilominus duodecim sportas reliquijs impleverunt. Illas Dominus diuino iussit consilio asseruari, vt norant D. Chrylost. a & D. Hieron. b vt ilis nos amittam in Ecclesia sua inuitaret: non enim sunt reliquiæ, quæ perduntur, sed quæ semper in esse remanent, & Ecclesie memoriã, quibus singulis annis suos conuocet filios, tantæque gratiæ faciat esse participes. Ad illas nos hodie prouocat, faxitque Deus nobis sint utilitati, quod absque dubio fiet, si sua nos gratiæ dignetur benedictione: hanc nobis gratiæ mater impetrabit si saluationem illi obtulerimus Angelicam: dicendo: *Aue Maria.*

§. 1. *Electis suis prouidet Deus ambabus manibus, id est, bonis æternis, quæ in monte Thabor ostendit: & temporalibus quæ hodie in monte Hermon exposuit.*

¶ 2
In Ps. 145
In pasto-
rali parti.
3. ad moni-
27.
Cant. 2. 6.
eius sub capite meo, & dextera illius amplexabi-

Svtili suo conformiter ingenio explicauit, illud Sapientiæ prodigium D. Aug. ex quo postmodum hoc sumpsit D. Greg. illa sponsa diuinæ verba de diuino suo prolata sponso. *Leua eius sub capite meo, & dextera illius amplexabi-*

tur me. Prægrandem declarat sollicitudinem, quam de sponsa sponso gererat. Ambabus, inquit, manibus sponsus mihi sua largitur beneficia. *Leua eius sub capite meo* velut puluinar in requiem eius, fulcrumque suavissimum: dextera vero mihi blanditur, me recreat, & amplexu præbet pudicissimos. *Quæ sunt, & oblecto, duæ illæ manus?* duo sunt genera bonorum, inquit D. August. omnia de diuinis profuunt manibus. *Deus, & quæ bona cuncta procedunt, canit Ecclesia.* Sinistra bona designat huius vitæ temporalia, quibus viuimus, corpusque sustentamus; dextera vero cælestia gratiæ, & gloriæ quibus anima uiuit: hoc enim teste D. Greg. indicauit spiritus S. his verbis. *Longitudo in dextera eius, & in In pastor. sinistra illius diuitia, & gloria.* In manu sua dextera bona conuincit æterna & interminata, in sinistra vero diuitias, gloriam, & bonaque temporalia. Ita in illud: locum hunc explicat venerabilis Beda in suis C6. *Ne reuoluentarijs quæ attribuntur D. Hieron. eiusque ces me: operibus inseruntur.* Iuxta illud vult sponsa dicere: *Dilectus meus nedom me deliuit, & recreat, 16. bona promittendo futuræ vitæ, gloriæque sempiterna: mihi suæ gratiæ dando spiritualia, sed in super mihi de sufficienti vitæ præsentis prospicit alimento: Non solum vitam mihi promittit æternam in futuro, sed & in præsentem me sustentat: & de necessarijs mihi prouidet, ne fame deficiens emoriar.* Quosdam inuicias incredulos credentes, quod quàm priuam se diuino dedicarint obsequio, licet illis vitam Deus promittat æternam, fame tamen sit perituri, dam diffillisque vitæ præsentis transigendæ necessaria fidentia defutura. Obijcit altera, si conuersationi re de Dei nunter inhonestæ, verum quidem est, seam prouident illi Deus gratiam largietur: porro frustum panis quod comedit, & pallium, quo contegatur, non habebit. Arbitratur vsurarius si malè parã restituat, cælo quidem se disponet dignum, verumtamen illi deerit, quo uiuat in solo. Diffidit mundanus, si Deo seruire disponat, licet in futuro sortem possit sperare felicissimam: porro in præsentem aperto ore inanem captabit ætrem, omniaque timer fore melancholica, singultus & lacrymas: nihil quod animum recreet, nihil quod oblectet. Mudo cocua est hæc stulta prætentio.

Propheta Ieremias perditos quosdam & idololatrias conuenit peccatores, qui Deo terga verterant: solem autem stellas, syderaque adorabant: prædicat illis, conaturque persuadere talibus abstineant sceleribus adeo sibi perniciosis, & de-

I.
Dux spõ-
si manus,
duo defi-
giant
bona.

II.
Quorum
dam dif-
fidentia
defutura.

denuo Deo servire adlaborent. Cui illi: absit hoc omnino; o vates; dum enim nostris vacamus curis placemusque voluptionibus, nactus vivimus & quieti; eibus nobis, vestisque abunde sufficiant: & quo momento hæc omittimus, vobis

Terem. c. 44. 19. *defunt universa. Ex eo tempore, quo cessavimus sacrificare Regine cali, & libare ei libamina indignis omnibus.* Non levis, sponsa respondet, dilecto irrogator sponso iniuria, quoad hæc de illo distidendo, eum suos nedum amplectatur bonisque dextere manus demulceat, æternis scilicet & spiritualibus; at nisi per illos sinistra sustentat, id est, bonis temporalibus vitæ præsentis necessarijs. Huius occasione notat D. Aug. multa S. Scripturæ loca, quibus hæc nobis veritas assenti: sicut ille, quem habet D. Paulus quod Dei mandatorum observator promissionem habeat honorum non tantum æternorum, sed & huius vitæ temporalium. *Promissionem habens vitæ,*

1^a. Tim. 4. 8 *Mat. 6. 33* *quæ nunc est, & futura.* Et ille, quem Christus protulit. *Quæque primum regnum Dei, & iustitiam eius, & hæc omnia adiacentur vobis;* quod ipse sic explicat: *Habebitis hic divitias, & gloriam; & in futuro sæculo vitam æternam.* Similiter illud, quod suis promittit sequacibus: *Centuplum accipient in hoc sæculo; & in futuro vitam æternam possidebunt.*

D. Aug. *Mat. c. 19.* *30.* Porro præclarus est ille locus Davidis, qui ambobus has manus, fortisque brachia sponsi contemplatur celestis, sponfam suam in duobus montibus Thabor, & Hermon demulcentis. *Thabor, & Hermon in nomine tuo exultabunt: tuum brachium cum potentia.* Conceptus fuit hic antiqui Haymonis Episcopi Albertiadensis Magistri Thabor & Hermon in nomine tuo exultabunt: canit David: in illis etenim, o Domine, brachij tui non vulgaris potentia declarabitur. Thabor, & Hermon montes erant in Galilæa supra modum excelsi sibi proximi, & quasi correspondentes. Thabor, respectu Ierusalem situs erat ad occidentem versus illam partem maris, quod Scriptura vocat maius, nempe Mediterrænei. Hermon ad orientem versus mare Galilææ, quod ex aquis confluit Iordanis, qua de causa à Davide vocatur: *Terra Iordanis.* Et ad illud latus vallem habet amantissimam herbis, feno, milleque floribus fecundissimam ex copioso valde ibidem rote decedente: quocirca David illum celebrat ut notissimum, *Sicut ros Hermon.* Hunc describit Masas insigni

Pf. 88. 13. *In Pf. 88.* *III.*

Thabor & Hermon in nomine tuo exultabunt: canit David: in illis etenim, o Domine, brachij tui non vulgaris potentia declarabitur. Thabor, & Hermon montes erant in Galilæa supra modum excelsi sibi proximi, & quasi correspondentes. Thabor, respectu Ierusalem situs erat ad occidentem versus illam partem maris, quod Scriptura vocat maius, nempe Mediterrænei. Hermon ad orientem versus mare Galilææ, quod ex aquis confluit Iordanis, qua de causa à Davide vocatur: *Terra Iordanis.* Et ad illud latus vallem habet amantissimam herbis, feno, milleque floribus fecundissimam ex copioso valde ibidem rote decedente: quocirca David illum celebrat ut notissimum, *Sicut ros Hermon.* Hunc describit Masas insigni

Pf. 41. 7. *Et ad illud latus vallem habet amantissimam herbis, feno, milleque floribus fecundissimam ex copioso valde ibidem rote decedente: quocirca David illum celebrat ut notissimum, Sicut ros Hermon.* Hunc describit Masas insigni

Pf. 132. 3. *cut ros Hermon.* Hunc describit Masas insigni

decorum pulchritudine illum appellans montem Saron, ut notat Episcopus Iansenius. In duobus illis montibus, inquit David, potentissimum tuum Domine, ac fortissimum patuit brachium: & sic se res habet, quod, ut ecclesiis suis opiparas instruetet epulas, montem ascenderit Thabor, in quo brachij sui dexteri potentiam, viresque manifestavit, bona demonstrans dextere gloriæ scilicet, claritatis & splendoris, tantique solatij, ut Petrus hæc solummodo cernens, nihil ultra desiderandum esse iudicaret.

Numquid his satis? Nequaquam, inquit David, nam & in monte Hermon ad heuam sinistra propalat brachij potentiam. Hic vetè mons est ille, quem hodie conscendit, de quo D. Ioannes. *Subijt ergo in montem Iesus.* Ex illo turbam viridit se sequentem: ut autem liquido pateat, quod suis succurrat nedum bonis spiritualibus, & alterius vitæ, quæ monstravit in monte Thabor, ad latus montis Hermon vires aperit brachij sui, & bonis panes lævæ replet abundanter, hoc est, cibo & alimento adeo copiose, ut omnes, excepto nemine, ad satietatem implerentur: certo namque certius erat, quod sui sequaces fame non fuere emortuilli, cui sic David. *Aperit tuam manum tuam, & implet omne animal benedictione.* Ille, inquam, de quo idem David. *Quis dat escam esurientibus.* Itaque si in monte Thabor manu suos excipit dextera, declarans & offerens gloriæ bona: in monte Hermon sinistra suos sustentat affeclas, eorum subveniens, & alimentato, & necessitati. Ut autem nos de hoc D. Ioannes redderet certiores, præfens descripsit ipse miraculum.

Quærent aliqui in quem finem hoc scripserit? Non enim pro more habebat multa Christi narrare miracula, sed tantummodo eius doctrinam, & ut notat D. August. ex duobus mirum eminentibus, quæ D. Luc. in Salvatore commendat: *Facere, & docere.* Tres alij Evangelistæ exarare conati sunt, illud, *Facere,* unde tot occupantur in enarrandis prodigijs Christi miraculis. D. vero Ioannes aggressus est proponere illud Christi *Docere:* præcipuum etenim eius fuit institutum Christi describere doctrinam: itaque ipse nobis reliquit profundos Christi discursus sublimisque conciones: miracula verò pauca descripsit, aliqua tantum primæ notæ, & quæ plus referre ad doctrinam Christi confirmationem, quam volebat exponere, & de eorum non essent numero, quæ tres alij Evangelistæ litteris commendant. Quæ cum ita sint, cur

Pf. 144. 16
Pf. 145. 7.

In Pref. 2^a
Ioannem.

Act. c. 1. 1.
1V.

Cur D.
Ioannes
hoc scripserit miraculorum.

præfens descripsit miraculum: cum iam illud
 Matt. 24. alij tres fusè descripissent. D. Matth. D. Marc.
 Marc. 6. D. Luc. Sic est, quod, vt dixit Dauid, expe-
 Luc. 9. diens fuit scribere mirabilia, quæ Deus in suo
 rum operatus est beneficium, & posterorum tra-
 dere memorie, vt ex illis eorum spes fouea-
 tur, eamque discent in Domino collocare. Nar-
 P. sal. 77. 4. rantes laudes Dominus, & virtutes eius, &c. Vt
 2. ponant in Deo spem suam, & non obliuiscantur o-
 perum Dei. Porro sufficiens huic videbatur esse
 consuetum, scribentibus hoc miraculum tribus
 alijs Euangelistis. Vt quid igitur commemorat
 illud D. Ioannes? Aduertit hic Euangelista rem
 omnino singularem, quam & alij notant Euan-
 gelistæ: cum enim sit hoc miraculum adeo
 stupendum, in conspectu factum Apostolorum,
 ita in proprijs ipsorum manibus vt dicere possi-
 mus, quod illud, & proprijs conspexerint ocu-
 lis, manibusque contrectarint, quo clarè dig-
 noscere poterunt, qua Christus suis sollicitudi-
 ne subueniat oppressis indigentia: confesum ni-
 hilominus illius sunt obliui: ita vt eadem ipsa
 troste tempestate non leui iactari, nec huius vel
 semel prodigij meminerint, nec Christi poten-
 tiæ, nec anxie curæ, qua suis inopia pellis
 opitulatur. Non intellexerunt de panibus: erat e-
 Mar. 6. 52. nim cor eorum obtusatum: Insuper & omnem
 spem salutis diffusi abiecerunt. Noluit D. Ioan-
 nes quod si sanctis illud contigerit Apostolis,
 multo magis nobis euenturum: vt necessitate,
 fameque coangustati in querelas effundamur,
 & nobis spes sit defutura, quam iustum est,
 in diuinis eius atque potentissimis manibus con-
 struamus, & dum non videmus vnde nobis pa-
 nis vestisque proueniat, ne nimis anxie con-
 turbemur. Ideo licet illud ceteri descrip-
 serint, ipse tamen hoc etiam enarrat: vt tuæ,
 ô obarissime, tenacius inligat memorie, diseal-
 que Deo confidere, nec non tibi sit firmiter per-
 suasum, quod si illi serueris, nullum tibi ali-
 mentum, aut vitæ huius miseræ transigentæ ne-
 cessaria defutura.

§. 2. Abijt Iesus trans mare Galilææ.
 Secessit Dominus in desertum mortem de-
 plangens sui Præcursoris, requiem suis tri-
 buens Apostolis, & dum oculos suos subleuat,
 nostros componit.

4 P Rædicabat Dominus in ciuitatibus mari
 Galilææ a iacentibus, quod stagnum erat
 ex fluuio Iordane constatam adeo mag-

num, vt mare diceretur: secessurus autem in de-
 sertum collaterale monti Hermon, qui ad al-
 teram partem maris sinu adiacebat, velut me-
 diaz hinc; nauim cum Discipulis ascendit, eo-
 que proficiscitur. D. Chylostom. a. D. Hie-
 ron. b. D. August. c. Colligunt ex Euangelistis
 Mattheo & Luca, quod eo secesserit ob mortem
 D. Ioannis Baptistæ, quem Herodes decolla-
 uerat in celuios sui iustum aduitem reprehensio-
 rem. Molestè tulit Dominus hanc præcursoris
 sui, & fidelissimi amiei necem; & quem iuuen-
 tem celebri illo sermone in eius laudem dicto
 honorauerat, dicendo: quod arundo non esset
 ventis agitata, sed Propheta esset & plus quam
 Propheta, Angelus à Deo promissus & missus,
 tandem quod inter natos mulierum ceteris es-
 set superior, & c. Illum quoque iam mortuum
 veluit honorare signis adeo notabilibus doloris,
 quem ex eius morte contraxerat, vt voluerit ip-
 se esse, qui eius funus honoraret. Fuit D. Ioan-
 nes Christi præcursor in vita, & eiusdem esse de-
 bebatur in morte. Res omnino singularis in Chri-
 sti morte futura erat, scilicet: quod licet om-
 nes creaturæ Christi amorem deplangerent de-
 monstrationibus illis, quas etiam singulæ præ-
 ferrent: terra contremiscescet, petre scinde-
 rentur, aperirentur sepulchra; sol tamen, quo
 inter creaturas nulla venustior quem videmus
 sua presentia mundum exhilarat, singulari
 quodam modo Christi lugeret supplicium: vi-
 dete recedendo tribus mundum inuoluit tene-
 bris, seque ab hominum conspectu velut ma-
 rens subtraxit. Obscuratus est sol, nigramque
 induit pepulum, clarissimos contraxit radios, à
 mundo secessit, quo pariter & stella obtenebra-
 bantur.

Voluit Christus Dominus suum honorare
 præcursorem, & non per illud, quod sol iste ma-
 terialis, stellæque in sensibiles eius morti condo-
 lerent, maremque ostenderent claros suos sub-
 trahendo radios: sed quod ipse Baptistæ funus
 celebraret, qui verus sol est iustitiae, cum ip-
 sis stellis, sanctissimis inquam suis Apostolis:
 qui in tante tristitiæ signum fulgidissimos do-
 cturæ lux lucisque colligit radios, similes et
 discipulorum, quos stellas dixit: & cum illis
 deserta petit inuina, quibus liquidò designat
 quam grauius mortem Ioannis Baptistæ patia-
 tur. Si hoc honori tribuitur strenuissimo duci
 Abner, & patuit quam digna fuerit mors eius
 uenijis, eo quod perfidi Iob occisus insidijs ex
 ambitiosa cupiditate, pheretrum eius lugens
 Dauid sit comitatus pellis indutus, regni sui
 stipatus

Ho. 30.
 in Euang.
 b. In c. 14.
 Mat.
 c. L. de cõ-
 sensu Eu.
 c. 45.
 I.
 Christus
 secedit in
 desertum,
 mortem
 lugens
 Baptistæ.
 Luc. c. 23.
 45.
 II.
 Sol Chri-
 sti mortẽ
 luxit, &
 Christus
 sol iusti-
 tiæ D.
 Ioannis.
 2. Reg. 3. 5